

УДК 352:351.07:316.77:355.01(477)

Дзвінчук Дмитро Іванович

доктор філософських наук, професор,
заслужений працівник освіти України,
професор кафедри публічного управління,
адміністрування і національної безпеки
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
ORCID: 0000-0002-6391-3822

Малімон Віталій Іванович

кандидат наук з державного управління,
доцент,
доцент кафедри публічного управління,
адміністрування і національної безпеки
Івано-Франківський національний технічний
університет нафти і газу
ORCID: 0000-0003-0446-3902

DOI: <https://doi.org/10.25313/2617-572X-2026-4-69-14>

АНТИКРИЗОВІ КОМУНІКАЦІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ

Анотація. Вступ. Повномасштабна війна суттєво змінила умови функціонування органів місцевого самоврядування України та трансформувала характер взаємодії між владою і громадою. Поряд із виконанням традиційних управлінських функцій органи місцевого самоврядування змушені забезпечувати координацію дій населення, реагувати на безпекові загрози, підтримувати соціальну згуртованість та протидіяти деструктивним інформаційним впливам. За таких умов комунікація перетворюється на один із ключових чинників управлінської стійкості територіальних громад, оскільки саме через неї формується суспільна довіра, забезпечується взаємодія між учасниками публічно-управлінських процесів і створюються передумови для ефективного реагування на кризові явища.

Мета. Метою статті є розкриття особливостей функціонування антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування України в умовах воєнних викликів, визначення їхнього місця у системі публічного управління та обґрунтування напрямів удосконалення комунікативної діяльності, спрямованої на зміцнення суспільної стійкості, підтримання довіри до місцевої влади та забезпечення інформаційної безпеки територіальних громад.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячені проблематиці кризових комунікацій, публічного управління, місцевого самоврядування, цифрової трансформації та суспільної стійкості; 2) дослідження щодо дезінформації, стратегічних наративів, поліцентричного врядування, міжсекторної взаємодії та функціонування територіальних громад в умовах воєнних і гібридних загроз.

У процесі дослідження використано такі наукові методи: теоретичного узагальнення та систематизації – для визначення змісту антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування; аналізу і синтезу – для розкриття їхніх функціональних характеристик та основних складників; структурно-функціональний метод – для з'ясування ролі комунікації у забезпеченні стійкості територіальних громад; логічного узагальнення – для формулювання висновків і визначення перспектив подальших досліджень.

Результати. Визначено, що в умовах воєнних викликів антикризові комунікації набувають ознак самостійного управлінського механізму, який забезпечує узгодження дій суб'єктів публічного управління, зменшення рівня невизначеності та підтримання стабільності функціонування територіальних громад. Показано, що ефективність комунікативної діяльності залежить не лише від оперативності поширення інформації, а й від її достовірності, послідовності, доступності для різних груп населення та здатності забезпечувати дієвий зворотний зв'язок. Розкрито роль інформаційно-комунікативної

Copyright © The Author(s).

This is an open access article distributed under the terms
of the Creative Commons Attribution License 4.0
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

спроможності громади, цифрових інструментів взаємодії, міжсекторного партнерства, суспільної довіри та стратегічного нарративу у зміцненні громадської стійкості. Обґрунтовано, що протидія дезінформації повинна поєднувати своєчасне інформування населення, перевірку інформації, координацію офіційних повідомлень та підтримання відкритого суспільного діалогу. Запропоновано розглядати антикризові комунікації як безперервний процес, що охоплює моніторинг кризових явищ, верифікацію інформації, підготовку та поширення повідомлень, отримання зворотного зв'язку й коригування управлінських рішень відповідно до змін зовнішнього середовища.

Перспективи. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методичних підходів до оцінювання результативності антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування, формування інструментів підвищення інформаційної стійкості територіальних громад та вдосконалення механізмів протидії дезінформаційним впливам в умовах тривалих воєнних загроз.

Ключові слова: антикризові комунікації, органи місцевого самоврядування, територіальна громада, публічне управління та адміністрування, інформаційно-комунікативна спроможність, дезінформація, стратегічний нарратив.

Постановка проблеми. Повномасштабна війна стала каталізатором глибоких змін у функціонуванні системи місцевого самоврядування України, суттєво трансформувавши усталені механізми управлінської взаємодії в межах територіальних громад. Сучасний етап розвитку місцевого самоврядування відбувається в умовах одночасного впливу безпекових, гуманітарних, соціальних, інформаційних та організаційно-управлінських викликів, що істотно ускладнюють процеси підготовки, ухвалення та реалізації управлінських рішень. За таких обставин органи місцевого самоврядування не обмежуються виконанням традиційних функцій забезпечення життєдіяльності громади, а дедалі більше виступають центрами координації взаємодії між мешканцями, інститутами громадянського суспільства, волонтерськими об'єднаннями, суб'єктами господарювання, військовими адміністраціями та іншими учасниками публічно-управлінських відносин.

У цих умовах комунікативний вимір діяльності органів місцевого самоврядування набуває принципово нового значення. Комунікація поступово перестає бути виключно засобом інформаційного супроводу управлінських рішень і перетворюється на важливий ресурс забезпечення стійкості територіальної громади. Її роль полягає не лише у поширенні інформації, а й у формуванні зрозумілого середовища взаємодії, підтриманні узгодженості дій різних суспільних груп, мобілізації внутрішнього потенціалу громади, організації допомоги населенню та мінімізації впливу деструктивних інформаційних чинників. Саме тому антикризові комунікації дедалі виразніше виконують інтеграційну, координаційну та стабілізаційну функції, стаючи одним із важливих механізмів підтримання керованості суспільних процесів.

Додатковим викликом для місцевого самоврядування виступає середовище постійної невизначеності, посилене високою інтенсивністю інформаційних потоків та активізацією дезінформаційних впливів. У таких умовах навіть незначні інформаційні розбіжності, суперечливість повідомлень або недостатня зрозумілість управлінських рішень можуть негативно позначатися на рівні суспільної довіри, посилювати соціальну напругу та ускладнювати досягнення управлінських цілей. Це актуалізує потребу в поглибленому науковому осмисленні змісту, функцій та механізмів реалізації антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування як одного з ключових складників сучасної системи публічного управління, від ефективності якого значною мірою залежить здатність територіальних громад зберігати стійкість в умовах тривалих воєнних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про істотну трансформацію підходів до розуміння ролі комунікації у системі публічного управління. Зокрема вагомий внесок у розвиток теоретичних засад кризової комунікації зробили І. Грабовець та Л. Черноус [1], які обґрунтовують необхідність системного підходу до організації взаємодії між владою та громадськістю. На думку дослідників, результативність комунікативної діяльності визначається не ситуативним реагуванням на кризові події, а наявністю чітко структурованого процесу, що охоплює взаємопов'язані етапи підготовки, реалізації та оцінювання комунікаційних заходів. Такий підхід дозволяє розглядати кризову комунікацію як самостійний управлінський механізм, інтегрований у систему прийняття рішень.

Розвиток комунікаційних практик у публічному секторі зумовив переосмислення самої природи взаємодії між владою та громадянами. Дослідники Ю. Дзюрах і В. Шинкаренко [2] наголошують на необхідності врахування специфіки цільових аудиторій та їхніх інформаційних потреб. У такому розумінні комунікація перестає бути одностороннім процесом передавання інформації та набуває рис постійного діалогу, ефективність якого визначається не лише якістю повідомлень, а й здатністю органів влади враховувати суспільні очікування та реагувати на них.

У контексті цифрової трансформації особливої уваги набуває проблема інформаційно-комунікативної спроможності територіальних громад. Дослідник М. Лахижа [3] розглядає її як одну з ключових умов ефективного функціонування сучасного публічного управління. Йдеться не лише про використання цифрових

технологій, а й про здатність органів влади забезпечувати сталість комунікативних зв'язків, підтримувати відкриту взаємодію з населенням та адаптувати управлінські процеси до нових цифрових реалій.

Суттєве місце в сучасних дослідженнях займає проблематика функціонування комунікацій в умовах воєнних викликів. Дослідниця Т. Лушагіна [4] пов'язує трансформацію комунікаційної політики органів влади з необхідністю зміцнення суспільної стійкості в кризових умовах. Водночас науковці О. Михайловська, І. Михайловський та О. Пилипенко [5] розглядають комунікацію як чинник підвищення ефективності публічного управління, акцентуючи увагу на її впливі на якість управлінських рішень і рівень громадської підтримки.

У зарубіжних дослідженнях антикризові комунікації дедалі частіше аналізуються через призму інституційної стійкості, децентралізації та суспільної довіри. Дослідники Helge Arends, Tymofiy Brik, Benedikt Herrmann та Felix Roesel [6] доводять існування взаємозв'язку між процесами децентралізації та рівнем довіри до органів влади. Науковці Vitalii Barvinenko, Natalia Mishyna та Seyhun Qaracayev [7] розглядають місцеве самоврядування в контексті європейських стандартів демократичного врядування та захисту прав людини в умовах воєнних загроз.

Проблематика стійкості територіальних громад отримала подальший розвиток у працях дослідників Сергія Даниленко і Андрія Загородського [8], які акцентують увагу на значенні міжсекторної взаємодії для протидії гібридним загрозам. Своєю чергою дослідниці Olena Keudel та Oleksandra Huss [10] досліджують потенціал поліцентричного врядування в умовах кризового реагування, наголошуючи на важливості координації між різними рівнями управління та розподілу відповідальності між учасниками публічно-управлінських процесів.

Окремий пласт наукових досліджень присвячений питанням інформаційної безпеки та протидії дезінформації. Дослідник Nicole J. Jackson [9] розглядає дезінформаційні впливи як складову сучасного безпечного середовища. Дослідниці Joanna Szostek і Dariya Orlova [12] аналізують баланс між забезпеченням національної безпеки та дотриманням принципів свободи інформації. Науковець Viktor Tyshchuk [13] пропонує систематизацію основних видів дезінформації та підходів до їх правового регулювання.

Помітною тенденцією останніх років стало посилення уваги до смислових аспектів комунікативної взаємодії. Дослідник Артем Захарченко [14] розглядає стратегічний наратив як інструмент суспільної консолідації та зміцнення колективної стійкості. Jan Zilinsky, Yannis Theocharis, Franziska Pradel-Sinaci та інші дослідники [15] аналізують механізми впливу дезінформації на суспільне сприйняття подій, тоді як Liudmyla Kormych, Tetiana Krasnopolska, Anatolii Kormych та Halyna Ulianova [11] розширюють розуміння стратегічної комунікації через її цифровий та безпековий вимір.

Таким чином, сучасний науковий доробок демонструє поступовий перехід від вузького трактування комунікації як допоміжного інструменту інформування до її розуміння як комплексного публічно-управлінського механізму, що забезпечує координацію взаємодії, підтримання суспільної довіри та зміцнення стійкості територіальних громад. Водночас теоретичні засади функціонування антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування в умовах воєнних викликів залишаються недостатньо розробленими.

Метою статті є розкриття особливостей функціонування антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування України в умовах воєнних викликів, визначення їхнього місця у системі публічного управління та обґрунтування напрямів удосконалення комунікативної діяльності, спрямованої на зміцнення суспільної стійкості, підтримання довіри до місцевої влади та забезпечення інформаційної безпеки територіальних громад.

Матеріали і методи. Матеріалами дослідження є: 1) наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячені проблематиці кризових комунікацій, публічного управління, місцевого самоврядування, цифрової трансформації та суспільної стійкості; 2) дослідження щодо дезінформації, стратегічних наративів, поліцентричного врядування, міжсекторної взаємодії та функціонування територіальних громад в умовах воєнних і гібридних загроз.

У процесі дослідження використано такі наукові методи: теоретичного узагальнення та систематизації — для визначення змісту антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування; аналізу і синтезу — для розкриття їхніх функціональних характеристик та основних складників; структурно-функціональний метод — для з'ясування ролі комунікації у забезпеченні стійкості територіальних громад; логічного узагальнення — для формулювання висновків і визначення перспектив подальших досліджень.

Виклад основного матеріалу. Антикризові комунікації органів місцевого самоврядування доцільно розглядати не як допоміжний канал інформування населення, а як невіддільний елемент управлінської взаємодії в територіальній громаді. Їхня сутність полягає у поєднанні інформаційного обміну, координації дій, пояснення управлінських рішень і підтримання суспільної довіри. У такому розумінні комунікація забезпечує не лише передавання повідомлень про поточні події, а й формує спільне розуміння ситуації, знижує рівень невизначеності та створює умови для узгодженої поведінки органів влади, населення, громадських ініціатив та інших учасників суспільних процесів. Саме тому інформація в умовах кризи

набуває управлінського значення: вона допомагає зберігати керованість соціальних процесів і підтримувати стійкість громади.

Воєнний період істотно ускладнює функціонування комунікативної системи місцевого самоврядування. Динамічна безпекова ситуація, дефіцит часу для ухвалення рішень, висока інтенсивність інформаційних потоків і різноспрямованість суспільних запитів формують середовище, у якому кожне повідомлення влади сприймається особливо чутливо. Для населення важливими стають не лише зміст офіційної інформації, а й її послідовність, зрозумілість, своєчасність і практична корисність. Натомість інформаційні розбіжності, затримки з поясненнями або нечіткість повідомлень можуть швидко посилювати соціальну напругу, створювати простір для поширення неперевіреної інформації та послаблювати довіру до органів влади.

У цьому контексті кризова комунікація має розгортатися як безперервний управлінський процес, а не як разова реакція на окрему подію. Її логіка передбачає своєчасне виявлення проблемної ситуації, збирання та перевірку інформації, формування узгодженої управлінської позиції, підготовку змісту повідомлень, вибір належних каналів поширення, отримання зворотного зв'язку та подальше коригування дій відповідно до змін зовнішнього середовища [1]. Така послідовність дає змогу уникати суперечливих інформаційних сигналів, підтримувати змістову єдність повідомлень і забезпечувати більшу передбачуваність управлінських дій.

Ключовою умовою результативності антикризових комунікацій у воєнний період є суспільна довіра. Вона визначає готовність громадян сприймати офіційні повідомлення як достовірні, дотримуватися рекомендацій органів влади, долучатися до спільних ініціатив і підтримувати колективні форми взаємодії. У межах територіальної громади довіра виконує роль соціального ресурсу, без якого складно забезпечити згуртованість населення та керованість суспільних процесів у кризових умовах. Саме тому наближеність місцевого самоврядування до громадян має не лише організаційне, а й комунікативне значення: вона посилює легітимність управлінських рішень і сприяє зміцненню взаємодії між місцевою владою та населенням [6].

Електронні сервіси, офіційні інформаційні платформи, соціальні мережі, мобільні застосунки та інші цифрові інструменти істотно змінюють швидкість поширення інформації та способи контакту органів місцевого самоврядування з населенням. Водночас сама наявність цифрових каналів ще не гарантує якості комунікативного процесу. Вирішальним стає не технологічний ресурс як такий, а інформаційно-комунікативна спроможність територіальної громади — здатність місцевої влади забезпечувати достовірність, доступність, своєчасність і безпечність інформаційного обміну, а також відповідально використовувати цифровий простір у взаємодії з громадянами [3].

Воєнні виклики підвищують вимоги не лише до каналів поширення інформації, а й до змісту, структури та тональності владних повідомлень. Питання безпеки, втрат, евакуації населення, функціонування критичної інфраструктури, гуманітарної підтримки й відновлення територій мають високий рівень суспільної чутливості. Тому спосіб їх подання безпосередньо впливає на довіру до органів місцевого самоврядування. Надмірно ускладнена управлінська лексика, непослідовність повідомлень або брак зрозумілих пояснень можуть створювати простір для недовіри, емоційного напруження та поширення неперевіреної інформації [4].

У таких умовах якість комунікації безпосередньо впливає на результативність публічного управління. Управлінське рішення досягає своєї мети лише тоді, коли його зміст є зрозумілим для адресатів, мотиви ухвалення належно пояснені, а очікувані дії учасників суспільних процесів не викликають неоднозначного тлумачення. Навіть професійно підготовлене та обґрунтоване рішення може не забезпечити очікуваного результату, якщо воно не супроводжується належною комунікативною підтримкою. Нерозуміння логіки управлінських дій, дефіцит інформації або недовіра до джерела повідомлення здатні істотно знизити рівень суспільного сприйняття та ускладнити практичну реалізацію прийнятих рішень. Саме тому антикризові комунікації слід розглядати як органічну складову управлінського процесу, що поєднує етапи вироблення рішення, його суспільного пояснення та подальшого впровадження [5].

Водночас ефективність антикризових комунікацій значною мірою залежить від дотримання принципів демократичного врядування. Воєнні виклики безумовно посилюють безпековий вимір діяльності органів місцевого самоврядування, однак не скасовують необхідності забезпечення законності, відкритості, підзвітності та поваги до прав і свобод людини. У кризових умовах громадяни оцінюють управлінські рішення не лише за їхнім змістом, а й за процедурою ухвалення, рівнем прозорості та готовністю влади до діалогу. Саме тому відкритість комунікації, доступність пояснень і можливість громадської участі стають важливими чинниками легітимності управлінських дій. Натомість інформаційна закритість, недостатня прозорість або обмеження зворотного зв'язку можуть негативно впливати на довіру до місцевої влади та послаблювати суспільну підтримку навіть необхідних управлінських рішень [7].

Стійкість територіальної громади формується не лише завдяки діяльності органів місцевого самоврядування, а й через якість взаємодії між усіма учасниками суспільного життя. Воєнні виклики демонструють обмеженість ресурсів окремих інституцій перед складністю гуманітарних, безпекових і соціальних проблем. За таких обставин особливої ваги набуває здатність до об'єднання потенціалу місцевої влади,

громадських організацій, волонтерських рухів, освітніх установ, бізнесу та самих мешканців громади. Саме узгодженість дій між цими суб'єктами створює передумови для оперативного реагування на кризові ситуації, ефективнішого використання наявних ресурсів і підтримання стабільності функціонування громади в умовах тривалих загроз [8].

Важливою складовою такого середовища виступає інформаційна безпека. Сучасні кризові процеси супроводжуються значними інформаційними ризиками, серед яких особливе місце посідає поширення неправдивих або навмисно викривлених повідомлень. Дезінформація здатна впливати не лише на сприйняття окремих подій, а й на поведінкові установки населення, громадські настрої та рівень соціальної згуртованості. Її наслідки виходять далеко за межі інформаційного простору, оскільки можуть послаблювати довіру до владних інституцій, знижувати готовність громадян до співпраці та руйнувати усталені механізми суспільної взаємодії. Саме тому в сучасних дослідженнях дезінформаційні впливи дедалі частіше розглядаються як один із чинників безпекового середовища, що потребує системної управлінської та комунікативної протидії [9].

За таких обставин для органів місцевого самоврядування особливого значення набуває системна організація роботи з інформацією. Ефективна протидія дезінформаційним впливам не може обмежуватися лише спростуванням уже поширених неправдивих повідомлень. Не менш важливим є створення механізмів раннього виявлення інформаційних ризиків, перевірки достовірності відомостей та своєчасного реагування на потенційні загрози. Розмежування помилкової інформації, маніпулятивних повідомлень, пропагандистських впливів і навмисного поширення неправдивих відомостей створює необхідні передумови для прийняття більш виважених управлінських рішень [13]. У практичній площині це передбачає використання процедур верифікації інформації, координацію офіційних повідомлень між різними суб'єктами влади, взаємодію з надійними джерелами інформації та підтримання постійного комунікативного зв'язку з населенням.

Унаслідок цього антикризові комунікації виходять далеко за межі традиційного інформування про поточні події чи управлінські рішення. Вони дедалі більше інтегруються у механізми забезпечення соціальної стійкості, координації суспільної взаємодії та підтримання безперервності функціонування системи публічного управління в умовах криз і невизначеності.

Важливе значення для розвитку сучасних антикризових комунікацій має досвід децентралізованого кризового реагування, який продемонстрував потенціал поліцентричного врядування. Його сутність полягає у розподілі управлінської відповідальності між різними рівнями влади та учасниками суспільної взаємодії замість концентрації повноважень в одному центрі прийняття рішень. Такий підхід підвищує адаптивність управлінської системи, дозволяє оперативніше враховувати локальні особливості та забезпечує швидшу реакцію на потреби конкретних територіальних громад [10]. У сфері антикризових комунікацій це означає необхідність не механічної уніфікації повідомлень, а їх змістової узгодженості між центральним, регіональним і місцевим рівнями управління. Важливо забезпечити єдність стратегічних меседжів, водночас зберігаючи чутливість до специфіки конкретної громади та її актуальних потреб.

Важливим інструментом зміцнення комунікативної стійкості територіальної громади виступає формування об'єднавчого стратегічного нарративу. Його значення виходить далеко за межі поширення окремих інформаційних повідомлень або створення позитивного інформаційного тла. Стратегічний нарратив формує спільний смисловий простір, у межах якого громадяни можуть усвідомлювати логіку управлінських рішень, співвідносити власний досвід із ширшими суспільними процесами та зберігати відчуття належності до спільноти. Для територіальних громад зміст стратегічного нарративу найчастіше формується навколо цінностей взаємодопомоги, відповідальності, суспільної солідарності, стійкості, історичної пам'яті, відновлення та спільного подолання наслідків кризових явищ [14]. Проте його значення визначається не стільки набором проголошених ідей, скільки здатністю перетворювати їх на реальні орієнтири суспільної поведінки. Саме тому стратегічний нарратив не повинен зводитися до декларативних гасел або формальних інформаційних кампаній. Його переконливість безпосередньо залежить від того, наскільки задекларовані цінності підтверджуються повсякденною діяльністю органів місцевого самоврядування, управлінськими рішеннями та реальним досвідом взаємодії громадян із владою.

Не менш важливим аспектом сучасного комунікативного середовища залишається проблема дезінформаційних впливів. Їхня результативність зростає насамперед у ситуаціях невизначеності, соціальної тривоги та дефіциту довіри. Неправдиві або маніпулятивні повідомлення поширюються не лише завдяки технологічним можливостям інформаційного середовища, а й через здатність апелювати до наявних страхів, упереджень чи інформаційних прогалів аудиторії [15]. У таких умовах об'єктом уваги органів місцевого самоврядування повинні бути не лише самі дезінформаційні повідомлення, а й чинники, що сприяють їхньому поширенню. До них належать недостатня прозорість управлінських рішень, брак своєчасних пояснень, нерівномірний доступ населення до достовірної інформації та недостатній рівень медійної грамотності окремих груп населення.

Узагальнюючи зазначене, антикризові комунікації органів місцевого самоврядування в умовах воєнних викликів можна подати як послідовний, але не лінійно замкнений управлінський процес: *кризова ситуація — збирання та верифікація інформації — визначення цільових груп — формування повідомлення — вибір каналів комунікації — поширення інформації — отримання зворотного зв'язку — виявлення і спростування дезінформації — коригування управлінських рішень — зміцнення стійкості громади.*

Висновки і перспективи подальших досліджень. Сучасні воєнні виклики суттєво трансформують роль антикризових комунікацій у діяльності органів місцевого самоврядування. У цих умовах комунікація перестає виконувати виключно інформаційну функцію та набуває значення одного з ключових механізмів забезпечення стійкості територіальних громад. Через комунікативну взаємодію забезпечуються координація суспільних процесів, підтримання суспільної довіри, зменшення невизначеності та узгодження дій між органами влади, громадянами, громадськими інституціями й іншими учасниками публічно-управлінських відносин.

Проведене дослідження засвідчило, що результативність антикризових комунікацій визначається не лише оперативністю поширення інформації, а насамперед її достовірністю, змістовною узгодженістю, доступністю для різних соціальних груп та здатністю забезпечувати повноцінний зворотний зв'язок. Важливими передумовами ефективної комунікативної взаємодії виступають інформаційно-комунікативна спроможність територіальних громад, розвиток міжсекторного партнерства, дотримання принципів демократичного врядування та підтримання високого рівня суспільної довіри до органів місцевого самоврядування.

Обґрунтовано, що в умовах посилення дезінформаційних впливів особливого значення набуває системна організація роботи з інформацією, яка передбачає своєчасне виявлення інформаційних ризиків, верифікацію даних, координацію офіційних повідомлень та формування безпечного інформаційного середовища. Водночас протидія дезінформації повинна поєднуватися із забезпеченням відкритості, прозорості та підзвітності управлінської діяльності, що є необхідною умовою збереження демократичного характеру взаємодії між владою та громадою.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення методичних підходів до оцінювання результативності антикризових комунікацій органів місцевого самоврядування, формування інструментів підвищення інформаційної стійкості територіальних громад та вдосконалення механізмів протидії дезінформаційним впливам в умовах тривалих воєнних загроз.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ВНЕСОК АВТОРІВ: Усі автори зробили внесок порівну.

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Грабовець І., Черноус Л. Стратегія кризової комунікації у системі «влада — громадськість» в умовах воєнного стану в Україні: етапи, чинники, характерні риси. *Грані*. 2025. Т. 28, № 1. С. 216–222. DOI: <https://doi.org/10.15421/172526>. URL: <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/view/2150> (дата звернення: 14.04.2026).
2. Дзюрах Ю., Шинкаренко В. Роль маркетингових комунікацій у публічному секторі в умовах воєнного стану. *Публічне управління та місцеве самоврядування*. 2024. № 1. С. 46–53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-1-7>. URL: <https://journals.politehnica.dp.ua/index.php/public/article/view/566> (дата звернення: 11.04.2026).
3. Лахижа М. І. Інформаційно-комунікативна спроможність територіальної громади в умовах цифрової трансформації публічно-адміністративних послуг. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2026. № 1. С. 50–54. DOI: <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-1-11>. URL: <https://apie.org.ua/uk/informatciino-komunikativna-spromozhn> (дата звернення: 17.04.2026).
4. Лушагіна Т. В. Комунікаційна політика органів публічної влади в умовах війни. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2023. № 20. С. 471–491. DOI: <https://doi.org/10.34132/pard2023.20.09>. URL: <https://pard.mk.ua/index.php/journal/article/view/365/336> (дата звернення: 11.04.2026).
5. Михайловська О. В., Михайловський І. М., Пилипенко О. О. Вплив комунікацій на ефективність публічного управління в умовах криз. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 12. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-07>. URL: <https://reicst.com.ua/pmtl/article/download/2024-12-02-07/2024-12-02-07/1188> (дата звернення: 14.04.2026).

6. Arends H., Brik T., Herrmann B., Roesel F. Decentralisation and trust in government: Quasi-experimental evidence from Ukraine. *Journal of Comparative Economics*. 2023. Vol. 51. No. 4. P. 1356–1365. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jce.2023.08.002>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0147596723000689?via%3Dihub> (дата звернення: 11.04.2026).
7. Barvinenko V., Mishyna N., Qaracayev C. Ukrainian local government and Council of Europe standards: human rights protection and decentralisation at the times of militarisation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. Vol. 9, No. 4. P. 31–36. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-31-36>. URL: <http://baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2195> (дата звернення: 11.04.2026).
8. Danylenko S., Zagorodsky A. Cross-sectoral resilience: lessons from Ukrainian local communities' response to hybrid threats. *Social Sciences & Humanities Open*. 2025. Vol. 12. Article 102278. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.102278>. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590291125010095?via%3Dihub> (дата звернення: 14.04.2026).
9. Jackson N.J. The securitization of foreign disinformation. *Security and Defence Quarterly*. 2024. Vol. 46, No. 2. P. 118–138. DOI: <https://doi.org/10.35467/sdq/190799>. URL: <https://securityanddefence.pl/The-securitization-of-foreign-disinformation,190799,0,2.html> (дата звернення: 17.04.2026).
10. Keudel O., Huss O. Polycentric governance in practice: the case of Ukraine's decentralised crisis response during the Russo-Ukrainian war. *Journal of Public Finance and Public Choice*. 2023. Vol. 39, No. 1. P. 10–28. DOI: <https://doi.org/10.1332/25156918Y2023D000000002>. URL: <https://bristoluniversitypressdigital.com/view/journals/jpfp/39/1/article-p10.xml> (дата звернення: 11.04.2026).
11. Kormych L., Krasnopolska T., Kormych A., Ulianova H. Navigating Narratives: Digital Diplomacy and Freedom of Navigation in the Black Sea. *Lex Portus*. 2026. Vol. 12, No. 1. P. 21–35. DOI: <https://doi.org/10.62821/lp12102>. URL: <https://lexportus.net.ua/en/arkhiv-2/229-uncategories/ctati-vypuska-1-2026/587-kormych-1212> (дата звернення: 11.04.2026).
12. Szostek J., Orlova D. Free speech versus defence of the nation? The media as sources of national insecurity in Ukraine. *European Security*. 2024. Vol. 33, No. 1. P. 82–106. DOI: <https://doi.org/10.1080/09662839.2023.2231369>. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09662839.2023.2231369> (дата звернення: 11.04.2026).
13. Tyshchuk V. Main Criteria for the Classification of Disinformation and Attempts to Criminalisation of Its Spread in Ukraine. *Bratislava Law Review*. 2024. Vol. 8, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.46282/blr.2024.8.1.372>. URL: <https://blr.flaw.uniba.sk/index.php/BLR/article/view/372/606> (дата звернення: 12.04.2026).
14. Zakharchenko A. Advantages of the connective strategic narrative during the Russian–Ukrainian war. *Frontiers in Political Science*. 2025. Vol. 7. Article 1434240. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpos.2025.1434240>. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpos.2025.1434240/full> (дата звернення: 12.04.2026).
15. Zilinsky J., Theocharis Y., Pradel-Sinaci F., et al. Justifying an Invasion: When Is Disinformation Successful? *Political Communication*. 2024. Vol. 41, No. 6. P. 965–986. DOI: <https://doi.org/10.1080/10584609.2024.2352483>. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10584609.2024.2352483> (дата звернення: 11.04.2026).

References

1. Hrabovets, I., & Chernous, L. (2025). Stratehiia kryzovoi komunikatsii u systemi "vlada — hromadskist" v umovakh voiennoho stanu v Ukraini: etapy, chynnyky, kharakterni rysy [Strategy of crisis communication in the "government–public" system under martial law in Ukraine: stages, factors, characteristic features]. *Hrani*, 28(1), 216–222. <https://doi.org/10.15421/172526> [in Ukrainian].
2. Dziurakh, Yu., & Shynkarenko, V. (2024). Rol marketynhovykh komunikatsii u publichnomu sektori v umovakh voiennoho stanu [The role of marketing communications in the public sector under martial law]. *Publichne upravlinnia ta mistseve samovriaduvannia*, 1, 46–53. <https://doi.org/10.32782/2414-4436/2024-1-7> [in Ukrainian].
3. Lakhyzha, M. I. (2026). Informatsiino-komunikatyvna spromozhnist terytorialnoi hromady v umovakh tsyfrovoy transformatsii publichno-administratyvnykh posluh [Information and communication capacity of a territorial community in the context of digital transformation of public administrative services]. *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky ta prava*, 1, 50–54. <https://doi.org/10.36887/2524-0455-2026-1-11> [in Ukrainian].
4. Lushahina, T. V. (2023). Komunikatsiina polityka orhaniv publichnoi vlady v umovakh viiny [Communication policy of public authorities under wartime conditions]. *Publichne upravlinnia ta rehionalnyi rozvytok*, 20, 471–491. <https://doi.org/10.34132/pard2023.20.09> [in Ukrainian].
5. Mykhailovska, O. V., Mykhailovskyi, I. M., & Pylypenko, O. O. (2024). Vplyv komunikatsii na efektyvnist publichnoho upravlinnia v umovakh kryz [The impact of communications on the effectiveness of public administration in crisis conditions]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Serii: pravo, publichne upravlinnia ta administruvannia*, 12. <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2024-12-02-07> [in Ukrainian].
6. Arends, H., Brik, T., Herrmann, B., & Roesel, F. (2023). Decentralisation and trust in government: Quasi-experimental evidence from Ukraine. *Journal of Comparative Economics*, 51(4), 1356–1365. <https://doi.org/10.1016/j.jce.2023.08.002>
7. Barvinenko, V., Mishyna, N., & Qaracayev, C. (2023). Ukrainian local government and Council of Europe standards: Human rights protection and decentralisation at the times of militarisation. *Baltic Journal of Economic Studies*, 9(4), 31–36. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2023-9-4-31-36>

8. Danylenko, S., & Zagorodsky, A. (2025). Cross-sectoral resilience: Lessons from Ukrainian local communities' response to hybrid threats. *Social Sciences & Humanities Open*, 12, Article 102278. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2025.102278>
9. Jackson, N. J. (2024). The securitization of foreign disinformation. *Security and Defence Quarterly*, 46(2), 118–138. <https://doi.org/10.35467/sdq/190799>
10. Keudel, O., & Huss, O. (2023). Polycentric governance in practice: The case of Ukraine's decentralised crisis response during the Russo-Ukrainian war. *Journal of Public Finance and Public Choice*, 39(1), 10–28. <https://doi.org/10.1332/25156918Y2023D000000002>
11. Kormych, L., Krasnopolska, T., Kormych, A., & Ulianova, H. (2026). Navigating narratives: Digital diplomacy and freedom of navigation in the Black Sea. *Lex Portus*, 12(1), 21–35. <https://doi.org/10.62821/lp12102>
12. Szostek, J., & Orlova, D. (2024). Free speech versus defence of the nation? The media as sources of national insecurity in Ukraine. *European Security*, 33(1), 82–106. <https://doi.org/10.1080/09662839.2023.2231369>
13. Tyshchuk, V. (2024). Main criteria for the classification of disinformation and attempts to criminalisation of its spread in Ukraine. *Bratislava Law Review*, 8(1). <https://doi.org/10.46282/blr.2024.8.1.372>
14. Zakharchenko, A. (2025). Advantages of the connective strategic narrative during the Russian–Ukrainian war. *Frontiers in Political Science*, 7, Article 1434240. <https://doi.org/10.3389/fpos.2025.1434240>
15. Zilinsky, J., Theocharis, Y., Pradel-Sinaci, F., et al. (2024). Justifying an invasion: When is disinformation successful? *Political Communication*, 41(6), 965–986. <https://doi.org/10.1080/10584609.2024.2352483>

Дата першого надходження статті до видання: 25.04.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 21.05.2026

Дата публікації: 29.05.2026

Dzvinchuk Dmytro

*Doctor of Philosophical Sciences, Professor,
Honoured Worker of Education of Ukraine,
Professor of the Department of Public
Management, Administration and National
Security
Ivano-Frankivsk National Technical
University of Oil and Gas*

Malimon Vitalii

*Candidate of Science in Public
Administration, Associate Professor,
Associate Professor, Department of Public
Administration, Management and National
Security
Ivano-Frankivsk National Technical
University of Oil and Gas*

ANTI-CRISIS COMMUNICATIONS OF UKRAINIAN LOCAL SELF-GOVERNMENT BODIES UNDER WARTIME CHALLENGES

Summary. Introduction. The full-scale war has significantly altered the functioning conditions of local self-government bodies in Ukraine and transformed the nature of interaction between public authorities and local communities. Alongside performing their traditional managerial functions, local self-government bodies are required to coordinate the actions of the population, respond to security threats, maintain social cohesion, and counter destructive information influences. Under such conditions, communication becomes one of the key factors of managerial resilience within territorial communities, as it serves as a means of building public trust, ensuring interaction among participants in public administration processes, and creating the prerequisites for effective responses to crisis situations.

Purpose. The purpose of the article is to reveal the specific features of the functioning of anti-crisis communications of Ukrainian local self-government bodies under wartime challenges, to determine their place within the public administration system, and to substantiate directions for improving communication activities aimed at strengthening societal resilience, maintaining trust in local authorities, and ensuring the information security of territorial communities.

Materials and methods. The research is based on: 1) scholarly contributions of Ukrainian and international researchers devoted to crisis communications, public administration, local governance, digital transformation, and societal resilience; 2) studies addressing disinformation, strategic narratives, polycentric governance, cross-sectoral cooperation, and the functioning of territorial communities under wartime and hybrid threats.

The study employs the following research methods: theoretical generalisation and systematisation – to conceptualise the essence and content of anti-crisis communications in local self-government; analysis and synthesis – to identify their functional characteristics and structural components; the structural-functional approach – to determine the role of communication in strengthening community resilience; and logical generalisation – to formulate conclusions and outline directions for future research.

Results. The findings indicate that under wartime conditions anti-crisis communications acquire the characteristics of an autonomous governance mechanism that facilitates coordination among public administration actors, reduces uncertainty, and contributes to the stable functioning of territorial communities. The effectiveness of communication activities is determined not only by the timeliness of information dissemination but also by the credibility, consistency, accessibility, and responsiveness of communication processes. Particular attention is given to the role of information and communication capacity, digital communication tools, cross-sectoral partnerships, public trust, and strategic narratives in strengthening community resilience. The study demonstrates that effective counter-disinformation efforts require the integration of timely public information, information verification procedures, coordination of official messaging, and the maintenance of an open and transparent public dialogue. Anti-crisis communications are conceptualised as a continuous governance

process encompassing crisis monitoring, information verification, message development and dissemination, feedback collection, and the adjustment of managerial decisions in response to changes in the external environment.

Discussion. Future research should focus on developing methodological approaches for assessing the effectiveness of anti-crisis communications in local self-government, designing instruments for strengthening the information resilience of territorial communities, and improving mechanisms for countering disinformation under conditions of prolonged wartime challenges.

Key words: *anti-crisis communications, local self-government bodies, territorial community, public administration, information and communication capacity, disinformation, strategic narrative.*